

ANDREAS REJBRAND

Utan förtröstan

*Jag har ofrivilligt varit ensam hela mitt liv,
men har alltid haft som högsta dröm,
som högsta, utopiska idé om lycka och äkta glädje,
att ha en riktigt nära vän att dela livet med,
och veta att hon alltid finns för mig,
och att jag alltid finns för henne.*

*Jag kan svårligen ens föreställa mig vilken enorm glädje jag skulle känna,
om Du var min vän,
om jag fick hålla Din hand,
omfamna Dig,
och om Du omfamnade mig,
och jag kände att Du stod mig nära.*

Det har gått ett par år sedan allt utspelade sig. Mitt minne bleknar med tiden, men stora delar av händelserna, av känslorna, tror jag, att jag alltid kommer att bära med mig. Jag har nämligen upplevt känslor så starka, så karaktäristiska, så kraftfulla, så underbara, så förfärliga, så hemska och så svårbeskrivbara, att jag känner mig nödgad att nedskryva dem, medan jag fortfarande så starkt kan förnimma dem. Det blir inte lätt, men jag ämnar försöka. Jag går igenom mina gamla loggboksinslägg, och slås av ... dem.

Jag var perfektionist. Jag hade som krav på mig själv, att aldrig skratta eller le. Jag var aldrig med vänner, ty jag inga hade, och jag hade aldrig haft några. Mitt liv bestod av mina gymnasiala studier, och programmeringen. Varje morgon gick jag tidigt till skolan; jag kom dit en dryg halvtimme före lektionsstart, när nästan inga andra elever och lärare ännu hade anlänt. Jag brukade gå en tur genom biblioteket, för att fördriva tiden, men sedan ställde jag mig utanför lektionssalen, med ryggen mot väggen, och tittade mig omkring, ända tills lektionen började. Ibland kunde jag också gå en promenad i korridoren, och för femtioelfte gången studera de biologiska utställningsobjekten. Det hände att någon klasskamrat sade "hej" till mig på morgonen, när hon gick förbi mig, fast de flesta gjorde det inte. Under lektionstid, emellertid, blev jag populär: då hjälpte jag andra elever med arbete, med allt från fysik och matematik, till språkvetenskapliga ämnen. Det var nästan det jag levde för; särskilt fann jag lycka i att hjälpa någon av de kvinnliga eleverna. När sedan en lektion slutat, gick jag och ställde mig utanför nästa dörr; kanske skulle det bli språkvetenskap i mellankorridoren på andra våningen. Jag satt i regel alltid ensam på lektionerna; det var nästan alltid en tom plats vid min sida. Också vid lunch satt jag själv, och åt min vegetariska, till smaken knappt ätbara, mat.

Förvisso hände det att jag trots allt skrattade eller log; det var svårt att alltid hålla sig lugn när alla andra ungdomar i klassen ständigt stöjade. Jag förbannade mig alltid vid sådana tillfällen, ty skrattet förstörde min syn på mig själv, och gjorde att jag började skämmas och känna obehag för resten av (skol-) dagen. Det var sannerligen inte av lycka jag log och skrattade, utan av stress och osäkerhet. Om det funnits något sätt, på vilket jag kunde ha inaktiverat skrattreflexen, skulle jag utan tvekan ha gjort det. När jag gick hem, på eftermiddagen när det blivit mörkt, tänkte jag noggrant igenom hela dagen, på hur pass bra jag betett mig. Nästan varje dag vid den här tiden mådde jag väldigt dåligt, ty jag lett och skrattat under dagen, men på kvällen skrev jag alltid i loggboken att skrattet "naturligtvis" varit ett "undantag", som "aldrig" skulle inträffa igen. Någon dag per månad hände det emellertid, att jag lyckades agera perfekt hela dagen, och de dagarna var jag nästan lycklig och fri.

De personer jag kände bäst, mina bästa "vänner", om du så vill, var lärarna; jag brukade ofta se till att stanna kvar en stund efter lektionen, för att få tala lite med undervisaren. Jag identifierade mig inte alls med mina klasskamrater. Jag var strikt och formell, medan de flamsade omkring, larvade sig, gapskrattade åt varandra, tog på varandra, lekte och stöjade. Jag identifierade mig alltså mycket mer med lärarna, också särskilt som jag var väldigt intresserad av vetenskap. Jag kände mig oerhört ensam, nästan som om jag tillhörde fel grupp, eller till och med fel art. Jag var dessutom vegetarian, och även detta var jag tämligen ensam om. Jag var också ensam om att aldrig dricka alkohol, och ingen annan – inte ens lärarna – tycktes ha ett lika utvecklat skriftspråk som jag hade. Jag var också i särklass bäst på matematik, fysik och kanske de flesta andra teoretiska ämnen. Ibland önskade jag att jag inte var så bra som jag var, för då

hade jag blivit mer lik alla andra, och då hade jag sluppit den irriterande känslan av att andra inte "begriper".

Det jag tänkte på varje dag, från tidig morgon till sen kväll, emellertid, var Elin. Jag drömde om att vi kunde bli nära vänner, för jag fann henne oemotståndligt vacker och naturlig. Det var inte särskilt ofta jag hjälpte just henne med skolarbete, men någon gång per månad hände det, och minnena från sådana glädjetillfällen kunde jag njuta av lång tid därefter. En gång, exempelvis, hjälpte jag henne med att bestämma en tangent till en funktionskurva. En annan gång frågade hon mig, hur man kunde radera texten i en tabell utan att hela själva tabellen försvinner. Jag kom då inte på hur man gjorde, varför jag inte kunde hjälpa henne, men när jag senare undersökte saken noggrannare, kom jag på en lösning. Jag förargade mig över att jag inte kommit på detta *innan* hon bad om hjälp; det tog något år innan jag helt kom över detta.

Första dagen i årskurs två, när vi skulle samlas, upptäckte jag att vi fått en ny elev i klassen: Emma, hette hon visst. Jag satt som vanligt längst bak i klassrummet och roade mig med min kalkylator, när hon stormade in i salen och dunkade en annan klasskamrat i ryggen. "Vem sjutton är det?" frågade jag mig själv. Flera gånger i början av den terminen hände det att hon satte sig bredvid *mig* på lektionerna. Jag lät henne göra det, men låtsades sedan inte om henne. Vid ett tillfälle erinrar jag mig att hon drog upp ena ärmen och visade mig ett sår hon hade. "Vad gör människan? Så oanständig får man inte vara i offentliga sammanhang", tänkte jag, och "mm..." muttrade jag ytterst distanserat till svar. Vid ett idrottstillfälle, var vi också ett övningspar, sedan hon kommit fram till mig. Jag hade hoppats på att få arbeta med Elin, men disciplinerad som jag var, stod jag ut med Emma. Vi kastade frisbee mellan varandra, och såväl hon som jag missade att mottaga några gånger. "Där fick jag", utbrast hon, när jag misslyckats med att skicka iväg den rakt mot henne. "Det var inte meningen att kasta snett...", svarade jag. "Jag skojade bara", svarade hon. "Jaha..." muttrade jag lätt irriterat.

Någon vecka senare var det dags för årets första kemilaboration. Som vanligt hade jag ingen att laborera med (standard är att man laborerar i par), och inte helt oväntat frågade Emma om hon fick slå sig ner bredvid mig. "Nu skall hon allt få", tänkte jag lite smått elakt för mig själv. "Då kan vi laborera i år", svarade jag henne. Till min lätta förvåning reagerade hon emellertid inte negativt. Under laborationen slogs jag av hennes "rättvisa": hon såg till att vi båda två gjorde precis lika mycket. Direkt efter kemilaborationen, var det dags för fysiklaboration, med samma parindelning. Vi skulle beräkna fysikalisk effekt, genom att springa upp för en trappa samt mäta tiden för löpet och trappans höjd; jag fann laborationen något "barnslig". På väg mot trappan gick Emma och jag bredvid varandra; hon pratade med mig hela vägen. Hon berättade att hon spenderat det senaste året i London som utbytesstudent, och att hon kunde tänka sig att bli ambulanssjuksköterska eller biotekniker. Jag fann det helt ointressant, och glömde bort det i realtid. Jag tyckte inte om henne, ty hon tvingade sig på mig; jag blev lite orolig för att hon utgjorde ett hot mot min isolerade och disciplinerade livsstil, när hon började prata med mig, precis som om jag skulle ha varit en vanlig människa, en vem-som-helst. Jag bestämde mig för att i största möjliga mån undvika henne framöver.

Terminen gick framåt, och varje torsdagseftermiddag laborerade Emma och jag. Så småningom lärde jag känna henne bättre, och jag kom att bli mer vänskapligt inställd till henne. Jag fortsatte också att drömma om Elin.

Luciadagen inleddes med sång i idrottshallen. Efter att ensam ha stått och väntat en längre tid utanför ingången, släpptes jag in och satte mig längst upp på läktaren. Jag hoppades innerligt att Elin skulle komma och sätta sig bredvid mig, även om jag visste att det var synnerligen osannolikt. Mycket riktigt fick jag också sitta ensam hela föreställningen, och endast på avstånd åstunda Elins närhet.

På den direktföljande fysiklektionen bjöds det på pepparkakor. Jag avstod emellertid från denna fikapaus, och fortsatte arbeta i fysikboken. Framåt lektionens slut var det endast Elin och ett par av hennes vänner som satt kvar i salen. De pratade om vilka de skickat julkort till; särskilt pratade Elin om att hon skickat kort till en "Johan". Jag hoppades nu innerligt att Johan var hennes bror, kusin, sysling eller liknande, och inte hennes pojkvän. För utan hoppet om att vi någon gång kunde bli vänner, skulle jag inte ha orkat med min vardag.

Den kommande torsdagseftermiddagen, när vi skulle inleda kemilaborationen, såg jag att Elin bar ett kors runt halsen. Detta fann jag tråkigt, ty jag egentligen inte skulle vilja att min partner var religiös. Jag frågade mig då liksom ofta, om jag älskade Elin, eller enkom *den jag önskade att hon var*. Jag intalade mig att hon endast bar korset av estetiska skäl. Jag hade nu i tysthet älskad Elin i ett år, och jag önskade på sätt och vis att jag på något sätt kunde berätta för henne hur jag kände, men om jag gjorde det, skulle jag skada min isolerade, disciplinerade livsstil, och det vågade jag inte. Dessutom ville jag verkligen inte att vi skulle bli *ytliga* vänner, utan jag behövde en *riktigt* nära vän, som kunde ge mig obegränsad kärlek och närhet, och sannolikheten att vi i praktiken kunde bli detta, insåg jag förstås, var mycket låg.

Den följande veckan, på kemilaborationen, spelades vacker julmusik. Emma och jag stod sida vid sida, och framställde estrar med intressanta dofter. Jag stod bakom henne, och tittade på hennes händer när hon arbetade. Jag kände en sorts kärlek till henne, och ville inget annat än att komma henne nära och omfamna henne, men naturligtvis gjorde jag inte det. På engelsklektionen den dagen, satt jag bredvid en annan Elin i klassen. Hon var också mycket vacker och trevlig, och jag fick samma känsla här, fast ännu starkare. Jag hade då kunnat ge nästan vad som helst, för att få vända mig mot henne, omfamna henne, hålla om henne hårt. Men naturligtvis gjorde jag det inte.

Depression

Det blev jullov, och en tsunami drabbade Sydostasien och dominerade nyhets-sändningarna. Jag mådde dåligt när jag insåg hur snabbt livet kan komma till ett slut, och insåg att jag under mitt liv kanske aldrig skulle komma att få det som jag sedan fyra års ålder – i 14 år – önskat mig över allt annat: en nära vän.

Jag hoppades att Elin, när vårterminen började, skulle komma fram till mig och berätta hur mycket hon tyckte om mig, att tsunamin gjort henne benägen att erkänna sina känslor för mig. Fast naturligtvis visste jag att det inte skulle hända. Det bästa som hände mig under vårterminen, inträffade under en friluftsdag, när jag kommit tillbaka

till skolan efter en långpromenad: jag träffade då Elin vid skåpen. Vi var ensamma, och hon sade "hej" till mig, och vi pratade i en hel minut. Hon frågade mig vad jag gjort, och berättade vad hon skulle göra. Hon avslutade med "Jag skall knalla iväg nu". Jag var mycket lycklig, ty jag fått prata med henne. Samtidigt, emellertid, blev jag lite irriterad över att hon använde ett informellt språk.

Den kvällen, den 20 mars 2005, utförde jag en Internetsökning på Elins fullständiga namn, ty jag inte hade något bättre för mig. Det skulle jag kanske inte ha gjort. På orienteringsklubbens webbplats fanns nämligen texter där medlemmarna berättade om sig själva, och här stod det, svart på vitt, att Elin älskade Johan, och Johan älskade Elin. Det var en av de värsta dagarna i mitt liv. Resten av kvällen gick jag runt och runt i mitt rum, och runt och runt i vardagsrummet, och svettades. Varannan minut var jag tvungen att torka bort svetten under armarna. Hela natten låg jag vaken och ville inte leva. Morgonen därpå insåg jag hur mycket detta hade skadat mig. Jag hade inte längre någon lust att arbeta med skolarbete, inte ens med matematik och fysik. Jag kom på att nästan all min livs- och studiemotivation kom just från min vilja att göra intryck på Elin. När jag nu satt framför matematikboken, fann jag det helt meningslöst och intetsägande att arbeta i den. Inget i livet hade längre någon mening för mig, ty jag nu inte längre kunde hoppas. I skolan orkade jag inte längre sitta stilla hela lektionerna, utan jag spenderade största delen av dem runtgående i korridorerna. Som tur var, var skolan stor, och det tog ett par minuter att gå ett helt varv, och mina dagar fylldes nu av sådana, ändlösa och meningslösa varv. Jag gick in och ut ur biblioteket, ideligen, ty jag inte visste vad jag skulle göra av mig. Jag kämpade emellertid vidare; tidigare hade jag fått högsta betyg i samtliga skolämnen, och jag ämnade behålla den nivån, men det blev svårt, för jag saknade all motivation.

Snart kom sista dagen före sportlovet. Efter fysiklektionen, bad jag Emma om att få tala med henne en stund. Jag frågade henne vad hon skulle göra om hon kände någon som mätte väldigt dåligt. Efter ett kort samtal, erkände jag att det var jag som vändades, och jag berättade att mitt psykologiska hälsotillstånd kraftigt försämrats den senaste tiden. Jag kommer precis ihåg hennes röst. Hon verkade bry sig om mig, och verkade upprörd över mitt tillstånd. Vi avslutade samtalet, och hon tog mig om ryggen. Vi fick inte någon chans att tala vidare den dagen, men när vi slutade efter sista lektionen, frågade hon mig om jag klarade mig. Jag svarade jakande, hon frågade "Säkert?", och jag svarade igen. Sedan gick hon. Den kvällen fick jag ett brev av henne. Jag kommer mycket väl ihåg brevet, för det är kanske det brev jag reagerat allra starkast på i hela mitt liv. Hon frågade om vi inte kunde träffas och gå en promenad under lovet. Min första reaktion var att det absolut inte kunde komma på tal, emedan jag sannerligen inte var en sådan person som träffade vänner på fritiden. Jag svarade också "nej", men berättade samtidigt att jag verkligen uppskattade hennes stöd. På sätt och vis kände jag nästan lycka av att ha någon, en vän, som *kunde tänka sig* att träffa mig på fritiden.

Veckan efter lovet mätte jag inte nämnvärt bättre, varför jag skrev ett brev till Emma, och bad om att få prata med henne någon dag. Jag skrev att det egentligen var emot mina principer, och att jag förvisso skulle klara mig helt själv, men att jag ändå skulle uppskatta ett möte. Dagen efter blev mötet av.

Efter skoldagens slut, satte vi oss i ett grupprum, mitt emot varandra. Jag satt på bordets högra sida, och Emma på den vänstra. Jag berättade att jag i normala fall hade mycket god psykologisk stabilitet, att jag gladdes åt min kompetens, och att det var

viktigt för mig att vara respekterad av klasskamraterna. Jag berättade också att jag vunnit programmeringstävlingen, och att jag trivdes med att hjälpa andra, fast inte själv tyckte om att bli hjälpt. Efter en längre tystnad, påbörjade jag den viktiga mening- en. "Ibland när jag är ute och går önskar jag..." Efter ännu en tystnad fortsatte jag, "...att det gick någon bredvid mig". Jag berättade att jag så illa behövde någon att dela livet med; som det var nu vann jag tävlingar, fick högsta betyg på skolarbeten, hjälpte andra, fast ingen fick reda på det; allt jag gjorde var jag tvungen att hålla för mig själv; jag hade ingen att dela min vardag med. Jag berättade att jag aldrig haft någon vän, och att jag alltid var ensam på min fritid. Jag berättade också att det kändes orättvist; jag tyckte inte jag var sämre än att jag förtjänade att få det som jag mest av allt behövde.

Några dagar senare pratade Emma och jag kort vid skåpen. Jag berättade att jag ständigt var tvungen att vara sysselsatt, för att inte bryta ihop. Hon stöttade mig, och jag reagerade på detta: hon var väldigt varm och stöttande. Senare var det dags för fysiklaboration. Jag hade förstått att Emma inte var särskilt förtjust i matematik, och för att hjälpa henne med det, hade jag skrivit ut min uppsats om derivator åt henne, och i början av fysiklaborationen, berättade jag för henne att jag hade något åt henne, och lämnade över uppsatsen. "Åh... Tack så mycket, Andreas", svarade hon, samtidigt som hon mycket varmt och vänskapligt ruskade mig på ryggen. (Jag såg mig omkring, och ingen verkade ha sett det.) Ingen hade någonsin behandlat mig med en sådan vänskaplig värme, och sådan var Emma, att hon ofta behandlade mig – och andra – på det sättet. Vi stod och pratade en bra stund med varandra, innan vi kom på att vi kanske skulle ägna oss åt laborationen.

När jag gick hem den dagen, fick jag syn på ett ungt par från skolan, som stod och höll om varandra intill parkeringen. Jag suckade djupt av åsynen av denna för mig icke tillgängliga glädje, och med ens hade jag gått rakt in i ett spindelnät. Jag visste att det var min lott i livet: medan andra ömmade för och skänkte kärlek till varandra, så gick jag ensam genom spindelnäten. Snart märkte jag också hur vacker naturen var; de nyutvecklade gröna bladen på träd och buskar gjorde naturen storslaget och magnifikt vacker. Denna skönhet hade emellertid inte någon uppmuntrande effekt på mig, ty jag kände ett sådant enormt behov av att få dela upplevelsen med någon. "Ännu en vår som går åt spillo", misströstade jag.

Ett par veckor senare, efter en lång föreläsning av Henrik Brendén, berättade jag för Emma att jag kände det som om jag inte riktigt passade in i den här världen. Hon stöttade mig. Hon berättade också att hon läst derivatoruppsatsen, och föreslog att jag skulle sälja den till ett förlag. Intressant idé. Jag kommer ihåg att jag vid den här tiden kände att jag aldrig skulle kunna betala tillbaka allt det stöd och all vänskap Emma skänkt mig, för hon var sannerligen unik i sin värme.

I mitten av maj bad jag återigen om att få tala med Emma, och någon dag senare satt vi återigen i samma grupprum. Jag berättade om min ensamhet, och att jag inte såg någon framtid. Jag berättade att jag kände mig som en gammal pensionär, med hela livet bakom mig, och att jag inte orkade fortsätta. Jag berättade också ytterligare

om hur annorlunda jag kände mig jämfört med de flesta ("alla") jämnåriga. Jag talade om matematik och fysik, språkbruk, fester, alkohol, disciplin, flams och larv. Också den följande veckan talade jag med Emma; denna gång en morgon före lektionsstart (fysik). Jag var extremt nervös, och kunde knappt tala. Till slut gick det emellertid: "Jag undrar om ... kanske du och jag kunde träffas någon dag och gå ut?" Emma tyckte det var en utmärkt idé, och jag lugnade så småningom ner mig.

Promenader

Den 30 maj bestämde Emma och jag att vi skulle träffas efter skolan den följande dagen för att gå en gemensam promenad.

Sista maj var "Skolans dag" – en dag som jag då skämtsamt betraktade som den dag på året då skolans lärare och elever samlades på torget och skrämde ihjäl alla pensionärer, barn och husdjur när de groteskt utklädda och under gräsligt oväsen marscherade till skolan. Själv hade jag begärt ledighet, för något dylikt skådespel kunde jag inte tänka mig att ställa upp på. Jag väntade spánt på att klockan skulle bli 16.00, då Emma och jag skulle träffas. Jag var oerhört nervös, för aldrig tidigare hade jag på fritiden haft en tid att passa, för att träffa en vän! Jag undrade också vad min familj skulle säga; säkerligen skulle de bli mycket förvånade. Jag satt på mitt rum, och klockan närmade sig 15.30. Plötsligt ringde telefonen, och det var Emma som sökte mig. Hon föreslog att vi skulle ställa in dagens promenad på grund av regnvädret. Jag blev lite besviken, men svarade att det var "OK". Vi bestämde oss för att träffas efter två dagar istället.

Den andra juni gick Emma och jag efter skoldagen, sida vid sida, till centrum. Det var en märklig upplevelse, inte lik något annat jag tidigare upplevt. I början var jag nervös, men så småningom kändes det nästan naturligt. Vi gick förbi Bokia, där jag köpte nya bläckpatroner, och ONOFF, där vi tittade på allt möjligt. Vi gick också in i en mataffär, vilket var höjdpunkten. Emma var den första vän i hela mitt liv tillsammans med vilken jag gått i en supermarket på min fritid. Det var en otrolig känsla av vänskap och intimitet, nästan som om vi var gifta och skulle vardagshandla. Det var i sanning och med ärlighet fantastiskt. När jag senare själv gick hem, sedan vi gått förbi Emmas hus där hon stannat, visste jag inte riktigt vad jag skulle tro om framtiden. Jag var, säg, förvillad.

När jag kom hem skrev jag ett brev till Emma, i vilket jag berättade hur glad jag var över att ha fått spendera tid med henne. Jag blev också väldigt glad när hon svarade, och skrev att hon ville att jag skulle förstå, att hon också tyckte det var trevligt att träffa mig, och att hon gärna skulle göra om det. Jag funderade vid den här tiden på om jag skulle betona min vänskap med Emma, eller om jag skulle försöka avsluta den, och återgå till mitt tidigare, isolerade leverne. Det säkraste var nog att deklinera till mina gamla principer om perfektionism, ty dessa var felsäkra: om jag bara hade motivation nog att leva perfektionistiskt, så kunde jag uppnå det, och inga oväntade problem skulle kunna inträffa, och blockera livsvägen för mig. Emellertid orkade jag inte det; jag saknade den motivationen, varför jag lutade åt att betona vänskapen. Jag var inte alls troende, men om jag varit det, skulle jag ha funderat: "Kanske är Emma den gåva jag får av Gud, och som jag så innerligt behöver." Men inte helt oväntat existerade också problem. Det jag behövde var ju en riktigt nära vän, medan Emma och jag, för tillfället åtminstone, endast var "vanliga" vänner. Skulle jag klara av att nöja mig med det, om

vår relation inte skulle komma att vidareutvecklas? Dessutom var vår relation inte helt jämställd: för Emma var jag sannolikt ett helt vanligt element i hennes stora mängd av vänner, medan hon för mig var min första, enda och allra viktigaste vän. Var detta stabilt? Jag undrade också om våra personligheter passade ihop: själv kom jag ur extrem strikthet och disciplin, medan hon kom ur lek och social spontanitet. Det senare trodde jag inte skulle bli något större problem, men det förra oroade mig. Dessutom kom Elin-problemen tillbaka, fast nu med Emma som objekt. Varje gång jag såg Emma prata med någon, kunde jag inte rå för att känna avundsjuka – jag ville att hon skulle prata med mig. Vid ett tillfälle hörde jag också talas om att hon varit på en fest och fick intrycket av att hon varit berusad. Då kändes det som om vänskapen egentligen vara något jag snarast borde förkasta, och att jag borde återgå till disciplinen. Senare, emellertid, visade det sig att hon inte alls varit berusad, vilket åter lugnade mig. Värre var det en gång, när jag en sen morgon i skolan hörde henne muttra för sig själv, att hon kände sig "smutsig". Jag hade också hört talas om att hon varit hos en manlig bekant tidigare under morgonen. Jag insisterade på att tolka detta som att han varit hos en släkting, och att hon blivit svettig av att promenera eller cykla, fast i medvetandet gnagde en annan, mycket otäckare förklaring på mina redan hårt överbelastade neuroner.

En av de sista lektionerna före sommarlovet, en kemilektion, satt jag en bit bak i klassrummet, medan Emma satt på främsta raden till vänster, mot cafeterian. Hon hade tagit av sig skorna, och satt med bara strumporna mot golvet. Nu kände jag återigen den känslan mot henne, att jag mest av allt endast skulle vilja hålla om henne. Detta störde mig, ty jag ju bestämt mig för att inte åstunda något mer än "vanlig" vänskap från henne.

På skolavslutningsdagen, den 11 juni, mårde jag som vanligt dåligt. Eleverna i årskurs tre for runt, vissa kraftigt berusade, och flamsade och vrålade. Som sedvanligt var kände jag mig ensam och deprimerad. Framför mig hade jag också ett långt lov från skolarbetet, som höll mig igång. Jag gick dock fram till Emma, och frågade henne om jag alltid kunde lita på henne. Jag frågade henne också om hon drack alkohol, och om det fanns någon risk för att jag skulle stöta på henne berusad med vänner på "stan" någon kväll, men hon försäkrade att hon alltid fanns för mig, när jag behövde någon att prata med, och att hon aldrig berusade sig. Lugnad av detta, bestämde jag mig återigen för att betona vänskapen. Vi pratade också om att vi kunde träffas några gånger under sommaren, vilket jag såg fram emot.

Den 14 juni 2005 var kanske den lyckligaste dagen i mitt liv. Vi träffades utanför skolan, och hon vinkade åt mig när vi kom inom synhåll för varandra. När jag först fick syn på henne, noterade jag att jag inte alls fann henne särskilt vacker, vilket jag glädde mig åt. När vi gått några meter, sida vid sida, klagade Emma på att hon fått spindelväv på sig. "Jag antar det är vad jag får", tänkte jag, "inte någon nära vän, men nogväl en vän att gå genom spindelnäten tillsammans med." Vi gick nu på den gröna, vackra grusstigen, som jag dock vid det här laget redan hade vant mig vid. Vi pratade om venskap, om våra vardagar, och hon berättade för mig om en avliden vän. Jag blev rörd av att hon delade så mycket med mig, och jag kunde berätta allt i min vardag för henne. Vi gick upp till ett berg, och beundrade den vackra utsikten.

Utan förtröstan

Vi pratade om astronomi, rymdteknik och ännu mer om vardagen. För mig kommer detta berg alltid att påminna om henne, om oss, ty det var vårt berg, den plats som kom att symbolisera vår vänskap. Vi gick sedan vidare, och pratade om allt från buddhismen och svensk grammatik till gatunamn och än mer om vardagen. Vi skojade med varandra, och skrattade tillsammans; jag hade aldrig i mitt liv tidigare upplevt en sådan vänskaplig närhet, kärlek och lycka, som den Emma nu skänkte mig. ”Jag har aldrig tidigare hört så många faktafel per tidsenhet...” skojade jag om ett tidigare möte med en präst. Hon skrattade, och jag var lycklig. Snart gick vi genom en kyrkogård, och hon visade mig den gravplats, där hennes vän låg.

Hon berättade att hon skulle jobba under sommarlovet, men att vi i fortsättningen kunde träffas efter arbetet. Återigen kändes det som om vi var mycket nära, intima, bekanta. Vi gick sedan lite i affärer, för att till slut gå tillbaka till skolan, där vi skiljdes åt. Jag insåg att Emma var en god gåva, och jag var nästan lycklig. Men min oros känsla av att hennes vänskap inte skulle vara sufficient för mig, levde trots allt kvar i mitt medvetande.

Vi träffades igen redan efter två dagar, och gick om samma promenad. Denna gång gick emellertid samtalen inte lika naturligt; kanske var det min oro som pyste upp till ytan. Men de följande dagarna väcktes en ny idé inom mig: kanske var Emma beredd att inleda en djupare relation med mig, eftersom vi den senaste tiden träffats så ofta? Jag vågade inte tro detta, ty det inte föreföll sannolikt, att fjorton års lidande nu äntligen var över. Fast ett nytt hopp hade fötts; ett nytt ljus hade tänts. Detta hopp visade sig emellertid vara mer av ondo än av godo.

Vi hade bestämt att träffas nästföljande tisdag, och Emma var det första jag tänkte på när jag vaknade den dagen. Vi skulle träffas klockan fem på eftermiddagen, så jag hade något att se fram emot under dagen. Jag mådde egentligen väldigt dåligt, men just denna vetskap gjorde att jag orkade hålla igång. Klockan halv fem ringde dock plötsligt telefonen: det var Emma, som berättade att hon var tvungen att åka med böcker till sin bror i Linköping. Jag blev väldigt besviken, eftersom jag längtat i en hel vecka på just detta möte, men hade ju inget annat val än att acceptera situationen. Vi skulle nu träffas efter en halv vecka, på söndagen. Min vecka gick långsamt; jag kommer ihåg att jag mådde väldigt dåligt, men så småningom blev det söndag, och klockan närmade sig ett, då vi skulle mötas. Jag hade gjort i ordning en CD-skiva med diverse ”presenter” till Emma, som jag planerade att överlämna när vi träffades. Halv ett ringde hon dock, och berättade att hon var tvungen att arbeta jour som lokalvårdare på polistationen, och därför inte kunde träffa mig. Beskedet tog mig hårt, men jag visade det inte. Nu skulle Emma dessutom på semester i Roskilde (den del av mig som fortfarande höll på strikt disciplin hoppades dock att hon inte skulle göra det jag misstänkte att hon skulle göra där), så jag kunde inte träffa henne förrän om halvannan vecka. Det blev dessutom en väldigt lång halvannan vecka. Jag låg nästan hela dagarna i min säng, och stirrade ut genom fönstret, på grannens antenn, från morgon till kväll. Jag lyssnade på *Belfast* av Elton John, vilken låt närapå utmärkt beskrev mitt sinnesläge. När hon

kommit hem från resan förväntade jag mig att hon skulle ringa mig, men det gjorde hon inte. Efter en vecka, under vilken jag intensivt försökte nå henne, ringde hon emellertid, och vi bestämde en ny tid att träffas på. När denna kom, led jag av djup depression, och en halvtimme före den avtalade tiden, ringde hon och berättade att hon inte orkade träffa mig, ty hon var för trött. Några dagar senare, försökte jag igen att ringa henne. Det var hennes syster som svarade, och hon berättade att Emma nyligen åkt och hyrt filmer. Jag orkade inte med sanningen: Emma brydde sig alltså mer om att roa sig med filmer, än att bry sig om mig, när jag mådde som allra sämst. Det ösregnade ute, men trots det sprang jag ut i enkla kläder, och följde den väg vi två gått tidigare under sommaren. Jag kom så småningom till en förvisso vacker plats, vid en sjö. Jag funderade på att kasta mig ner i den, men valde uppenbarligen att inte göra det. Jag gick på en stig full av myror, och gjorde mitt yttersta för att inte trampa på någon. Efter ett par timmar i ösregn och åska, gick jag hem och lade mig. Jag hade väldigt svårt att sova, men minst lika svårt att vara vaken. Dagen därpå ringde Emma och förklarade att hon varit tvungen att åka med "Fredde" till sjukhuset, och att det var just därför hon varit upptagen den senaste tiden. "Fredde?" frågade jag, varpå hon förklarade att det var hennes pojkvän, som uppenbarligen mådde dåligt, han också. Och filmen hon hade hyrt dagen därförinnan, hade hon avnjutit hemma hos honom. Jag kunde tydligt föreställa mig hur de hade legat tillsammans i soffan, myst med varandra och tröstat varandra. Emma hade alltså gett precis det, den trygghet, den närhet, det stöd, den lycka och det hopp, jag så ofattbart innerligt just då, och under 14 års oavbrutet lidande, hade behövt, till en annan person. Jag orkade ännu mindre med denna sanning. Någon del av min hjärna svarade henne i telefonen "tack för att du ringde. Hej då." Och inte nog med att min själs livsviktiga medicin gavs till en annan person, utan dessutom så var ju hela min själs sjukdom i första hand orsakad av bristen på just denna medicin. Och hela denna enda möjliga medicin, gav nu denna enda möjliga vårdgivare, till en annan person. Jag erinrar mig att jag först hoppade upp och ner på golvet, i hopp om att fysisk aktivitet skulle göra mig lyckligare, men det hjälpte inte. Istället lade jag mig på min säng, och satte på *Belfast* på högsta möjliga ljudstyrka. Jag grät intensivt, så att hela ansiktet rödfärgades; jag vred och vände mig i sängen, tills hela kudden och de trådlösa högtalarna blivit dränkta i tårar. "*Summer's lost and gone*", sjöng Elton John, och det var precis det jag kände.

Den natten kördes jag till barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen på Mälarsjukhuset i Eskilstuna, d.v.s. det sjukhus där Emma varit med sin pojkvän bara några dagar tidigare. Jag hade dock ingen vän med mig. Jag fick efter en väntan tala med en läkare, och för honom berättade jag, att mitt liv, var slut. Det fanns en enda sak jag ville ha, i hela mitt liv hade det funnits en enda sak jag velat ha, och det kunde jag nu inte få. Ty Emma var den första vän jag någonsin haft, hon hade skänkt mig mer värme och kärlek än någon annan vän, och jag hade fullt ut delat mitt senare liv med henne; vi hade delat lycka och sorg; jag hade gett henne allt jag hade; jag hade investerat hela mitt liv i henne, och nu var det borta. Aldrig skulle jag orka lära känna en ny människa lika väl och innerligt, lika behövande; aldrig skulle jag kunna ge lika mycket till någon annan och aldrig skulle någon annan kunna bli min första vän. Jag hade nått slutet av mig.

Jag blev inlagd på sjukhuset, och dagarna gick fördömt långsamt. Jag vaknade vid sextiden, och satt sedan flera timmar i stolen på mitt lilla rum, och spelade Harpan på min PDA. Sedan åt jag frukost, som alltid smakade lika illa; jag tog alltid en bit mörkt bröd, och jag fick knappast i mig det. Jag var tvungen att dricka samtidigt som jag åt för att försöka få födan att glida ner genom matstrupen på mig. Efter flera långa minuter hade jag dock fått ner hela brödskivan. Jag gick då åter till mitt rum, och spelade Harpan resten av förmiddagen. Lunchen smakade också riktigt illa, och efter denna satt jag på mitt rum resten av dagen. Efter varje omgång av Harpan tog jag en promenad i korridoren och ut på det lilla inhägnade grönområde som fanns. Hundratals gånger tog jag denna, samma, korta promenad, och jag hatade innerligt de stenplattor jag gick på. Framåt kvällen satt jag på mitt rum, och väntade på att klockan skulle gå. Eftersom jag inte kunde sova på nätterna, var även dessa en pina för mig, varför jag hade lovat mig själv att inte gå och lägga mig före klockan tio på kvällen; det var ett hopplöst försök att göra natten kortare. Om jag någon gång somnade, så drömde jag obehagliga drömmar om Emma och hennes vän; känslorna i dessa drömmar var överväldigande, och de höll i sig länge. Så gick mina dagar, dag in och dag ut, och jag hata- de stenplattorna bara än mer ju längre tiden gick. En kristen vårdare frågade mig, om jag stod ut, varpå jag svarade ”jag har ju inget val”. Han höll med. En dag provade jag att gå ut i skogen som låg bredvid sjukhuset, men det enda jag kunde tänka på var att här, här hade Emma tagit hand om sin vän, medan jag som så innerligt mer än alla andra, nu behövde samma medicin, men nekades den. Medicinen fanns heller inte mer. På toppen av ett berg fanns ett stup. Varje gång jag gick förbi detta, funderade jag på att hoppa ner. Jag begrep inte hur vårdarna kunde låta mig gå fritt här, men klagade inte. Min enda önskan var nu att under en enda kväll och natt få känna obegränsad närhet till en vän, som skulle ge mig obegränsad kärlek och trygghet; sedan kunde samhället gott och väl få skjuta mig, och jag skulle dö lyckligt leende. En morgon kom dock en kvinnlig skötare till mig, och gav mig min första dos Cipralex. Jag tog tabletten och vattenbägaren, och gick till mitt rum, och svalde tabletten. Dagarna gick, dag in och dag ut.